

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izven nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti a 2— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati peti vrsta 4— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inostranstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, L. nadstropje. — Telefon 2034.

„Položaj vlade je obupen“

Značilna sodba uglednega beogradskega lista o usodi Vukičevićevega režima. — »Politika« smatra, da je padec vlade neizbežen. — Dolgotrajne ločene konference radikalnih in demokratskih ministrov

— Beograd, 21. decembra. Ker je v Narodni skupščini, kjer poslujejo samo še danes in jutri nekateri skupščinski odbori, zavladovalo popolno mrtvilo, je pozornost politične javnosti v večji meri posvečena dogodkom za kulisami vlade. Dasi ravno si vladni krogi, zlasti pa okolica Vukičevića in klerikalni prizadevalci, da bi z raznimi zakonskimi predlogi dokumentirali stabilnost vlade, so politični krogi vendarle prepričani, da bodo v vladni skoraj nastopile dalekosežne spremembe. Današnja »Politika«, ki je običajno zelo dobro informirana o dogodkih za kulisami, piše o političnem položaju sledeče:

«Če situacijo dobro premostimo, se vidi, da je vlada v takem položaju, da lahko mirne duše trdimo, da je na izdihu. Položaj vlade je tako obupen, da bo vlada kljub vsemu prizadevanju, da se izmaže, morala odstopiti. Njen padec bo povzročilo dvojne glavni vprašanji: 1. obupno stanje javne varnosti v Južni Srbiji in 2. vprašanje izenačenja davkov. Kako resen je položaj v Južni Srbiji, nadaljuje »Politika«, se vidi že iz pisave inozemskih listov. Pariški »Dan« prinaša obširno poročilo o nezdružljivih razmerah v Južni Srbiji. Že samo to bi bil dovoljen vzrok, da se vlada g. Vukičevića umakne.

»Politika« pravi nadalje, da je vlada izdelala in predložila celo vrsto

brezpomembnih zakonov, ne da bi se poprej posvetovala s poslanskimi klubi. Večina je sicer pokorno glasovala za vse vladne predloge, toda utemeljeni protesti opozicije niso ostali brez posledic. Vlada je na enak način nameravala sprejeti tudi davčni zakon, toda tudi vladni poslanci predobro poznajo pravo stanje v državi in so zato v najvažnejših momentih nastopili skupno z opozicijo. Težko je misliti, da bi bil pod takimi razmerami zakon o izenačenju neposrednih davkov sprejet. »Politika« zaključuje svoje poročilo s konstatcijo, da je padec vlade neizbežen.

V zvezi s tem se zelo komentirajo današnje dopoldanske ločene konference demokratskih in radikalnih ministrov. Demokratski ministri so se sestali v kabinetu zunanjega ministra in so imeli tam dveurno posvetovanje istočasno pa je g. Vukičević pozval k sebi radikalne ministre in konfiriral z njimi v vladnem predsedstvu. Domneva se, da sta obe skupini razpravljali o težkočah, ki se od dne do dne bolj kupijo. Zatrjuje pa se tudi, da so te konference v zvezi z nameravano rekonstrukcijo vlade, ki bi se naj izvršila med katoliškimi in pravoslavnimi božičnimi prazniki in vsaj še za nekaj časa rešila Vukičevićev režim.

Odpoved trgovinske pogodbe z Avstrijo?

Ker vztraja avstrijska vlada na povišanju uvoznih carin na naše poljedelske pridelke, pogajanja za revizijo trgovinske pogodbe ne bodo obnovljena in bo pogodba brzkone obojestransko odpovedana.

Beograd, 21. decembra. Po informacijah iz vladnih krogov obstaja velika možnost, da pride do odpovedi trgovinske pogodbe z Avstrijo. Kakor znano, so bila trgovinska pogajanja za revizijo pogodbe radi nepremostljivih težkoč prekinjena. Takrat se je domnevalo, da bo uspelo po konsultaciji s prizadetimi gospodarskimi korporacijami odstraniti nastale ovire. Po informacijah vlade pa vztraja avstrijska vlada pod pritiskom agrarcev na tem, da ostanejo še za na-

prej v veljavi povišane carine na uvoz poljedelskih pridelkov iz Jugoslavije, tako da o izvozu z naše strani ne more biti niti govora. Ker gre za vitalne interese našega poljedelstva, naša vlada tozadevno ne more še nadalje popuščati. Zato po vsej verjetnosti sploh ne bo prišlo do obnove pogajanj in bo sedaj veljavna trgovinska pogodba brzkone obojestransko odpovedana, ker je postala po takem stanju stvari brezpredmetna.

Klerikalna objektivnost v praksi

Ogorčenje gospodarskih krogov radi partizanskega postopanja ministra dr. Gosarja. — Revizijo delavske zaštite nanj izvedejo zgolj klerikalni eksponenti, gospodarski krogi pa sploh nimajo besede

— Beograd, 21. decembra. V beograjskih gospodarskih krogih vlada veliko ogorčenje nad postopanjem ministra za socialno politiko dr. Gosarja, ki je s svojim delovanjem že ponovno izrazil splošno nezadovoljstvo. Nedavno so protestirali proti njegovemu postopanju trgovski nametščenci, ker je izrazil vse njihove zahteve po ureditvi dolgovnega časa, sedaj pa je vzbudilo ogorčenje gospodarskih krogov dejstvo, da je pritegnil g. dr. Gosar k reviziji zakona o

zaščiti delavcev samo par klerikalnih eksponentov, toda niti enega zastopnika ostalih gospodarskih krogov. Splošno se naglašja, da zasledujejo klerikalci pri nameravani reviziji delavske zaštite zgolj partizanske interese ter se hočejo polastiti Uprave za varovanje delavcev v Ljubljani in drugih socialno-političnih ustanov. Zatrjuje se, da pripravljajo gospodarski krogi veliko protne akcije, da to izigravanje s strani klerikalcev preprečijo.

Nove oblastne davščine sprejete

Včeraj je klerikalna večina v ljubljanski oblastni skupščini odobrila uvedbo novih oblastnih davščin, ki pomenjajo nova teža bremena za naše gospodarstvo.

Včeraj je večina ljubljanske oblastne skupščine pri končnem glasovanju o proračunu oblastne samouprave sprejela tudi uredbe, s katerimi se v ljubljanski oblasti uvajajo nove oblastne davščine. Protesti raznih organizacij naših gospodarskih krogov proti uvedbi novih davščin so imeli le nekoliko uspeha. Večina je prvotne predloge deloma ali popolnoma izpremenila. Tako se bo davek na prevoz pobiral na povsem drugi podlagi, kakor je bilo prvotno določeno. Isto velja tudi glede davščine na motorna vozila. Nekoliko so se omilile tudi določbe glede davščine na opojne pijače, kakor tudi glede davščine na nočni obisk kavar. Brez dvoma je to zaslug opozicije, ki je zastavila v oblastni skupščini vse moči, da se nove davščine ne uvedejo v tako ostri obliki, kakor je nameravala večina, in ki je tekom razprave o proračunu dokazala pogubnost njihovega vpliva na naše gospodarstvo. Nič manjša ni pri tem zaslug naprednega tiska, ki je točno poročal, kakšen nasok na žep davkoplačevalcev pripravljala klerikalna večina oblastne skupščine. Končni efekt debate v oblastni skupščini seveda kljub temu še ni zadovoljiv, ker so klerikalci prešli čisto preko večine utemeljenih predlogov opozicije in raznih gospodarskih ter stanovskih organizacij. V naslednjem navdajmo glavne določbe sprejetih uredb o novih oblastnih davščinah.

DAVEK NA PREMOG.
Oblastna trošarina se pobira od premoaga, ki se potroši v območju ljubljanske oblasti. Trošarina znaša na tono:
1.) pri rjavem premogu in sicer pri: a) kosovcu 10 Din, b) kokovcu in rovnem premogu 7.50 Din, c) orehovcu in grahovcu 5 Din, d) zdrobu in prahu 2.50 Din,
2.) pri črnem premogu 50% več kakor pri rjavem; ako se premog uporablja v industriji kot sirovina, lahko dovolj oblastni odbor 50% popust,
3.) pri lignitu 50% manj kakor pri rjavem premogu.

Trošarina pobira finančna kontrola. Oblastni odbor pa je upravičen pritegniti v ta namen tudi dobavitelja odnosno proizvajalca. Oblastni odbor je pooblaščen, da predpiše pravilnik glede načina pobiranja te trošarine. Onemu, ki je dolžan plačati trošarino, pa bi tega ne storil, sme oblastni odbor naložiti trošarino v šestkratnem iznosu.

Trošarina se prične pobirati s 1. januarjem 1. 1928 in sicer od premoaga, ki bo s tem dnem

ga predloga, bi bila vlada pač dolžna, da stavi s svoje strani drug konkreten predlog. Poslanec g. Demetrovič je v svojih izjavah opozoril na to, da so zasebni zavodi ustavili kredite kmetom, ker ne vedo, kako bo rešeno vprašanje razdolžitve. Vselej tega se je kriza, ki vlada v poljedelstvu, še bolj poostрила. Zato smatra, da je vlada dolžna to zadevo takoj in povoljno urediti.

Minister dr. Stanković je končno izjavil, da bo o tem poročal vladi. Takol, ko bo vlada zavzela svoje stališče, bo ponovno sklical sejo odbora. Verjetno pa je, da se odbor sestane šele po pravoslavnih božičnih praznikih. Pripomniti je treba, da klerikalci niso niti ust odprli, ko je šlo za vitalne interese kmetijskega stanja.

oziroma po tem dnevu oddan od proizvajalca odnosno dobavitelja.

DAVEK NA MOTORNA VOZILA.
Oblastna taksa na motorna vozila se plačuje po čisti teži motornega vozila. Pod čisto težo je razumejati težo vozila, iz katerega je odstranjeno vse kar se da odstraniti brez mehaničnih sredstev.

Oblastna taksa znaša pri motornih kolesih s priklopi ali brez nje in cikelonah od vsakega začetih 50 kg čiste teže 50 Din.

Pri tovornih vozilih s 1000 kg teže se plača po 250 Din, pri teži 1000—1500 kg 500 Din, pri teži 1500—2000 kg 750 Din, pri teži 2000—3000 kg 1000 Din in pri teži nad 3000 kg 1500 Din.

Tovorna vozila, ki nimajo pnevmatik, napolnjen z zrakom, plačajo gorivo takso in 100% povečanje iste.

Avtobusi za prevažanje potnikov, ki imajo več kakor 7 sedežev, plačajo enako takso kakor tovorna vozila. Ako imajo pnevmatiko, napolnjen z zrakom, se takse oproščajo.

Osebnih avtomobilov plačajo za vsakega začetnih 100 kg čiste teže takso po 50 Din.

Motorna vozila, ki niso registrirana v ljubljanski oblasti, plačujejo pri ljubljanski mitnici za vsakokratno vožnjo oblastno takso po 10 Din.

Oblastna taksa na vozila se plača vnaprej v gledletih obrobkih in se pobira od vozila ne čete na menjavo lastnika tekom koledarskega leta.

Lastniku avtomobila, ki ravna zoper določbe tozadevne uredbe, lahko oblastni odbor naloži takso v šestkratnem iznosu.

Taksa se prične pobirati s 1. januarjem leta 1928.

DAVEK NA OPOJNE PIJAČE.

Oblastna doklada k državnim trošarinam se pobira od vseh vrst alkoholnih pijač, ki se potrošijo v ljubljanski oblasti.

Ta doklada znaša za domača vina, mošt, pektol, pivo, žganje, špirit, rum, konjak in likerje 100% državne trošarine. Za domača vina se smatrajo ona, ki se pridelajo v ljubljanski in mariiborski oblasti.

Od vseh ostalih vin, mošta in petijota, ki se uvažajo v ljubljansko oblast in tukaj potrošijo, znaša oblastna doklada 200% na državno trošarino. To velja tudi za vino, mošt in petijot iz uvoženega grozdja.

Kupec opojne pijače mora v roku 24 ur potem, ko je pijačo vkletil, prijaviti pristojnemu oddelku finančne kontrole vrsto in množino vkletene pijače in plačati določeno oblastno doklado.

Oblastna doklada se prične pobirati s 1. januarjem 1. 1928. Oddelki finančne kontrole morajo popisati na dan 1. januarja 1. 1928 zalogo vkletenih pijač ter pobirati oblastno takso.

Prodajalcu ali točilcu, ki bi ravnal proti tozadevnim predpisom, sme oblastni odbor naložiti takso v šestkratnem iznosu.

DAVEK NA NOČNI OBISK JAVNIH OKREPČEVALIŠČ.
Bari, nočne kavarne in vsa ostala zabavišča podobne vrste plačujejo kot posebno davščino po 10 Din od vsakega gosta, ki se nahaja v njih lokalni po 24. uri ponoči, ostale kavarne pa po 5 Din od vsakega gosta, ki se nahaja v njih po 1. uri ponoči.

Za pravilno pobiranje te davščine od gostov so odgovorni koncesionarji odnosno zakupniki dotičnih lokalov, ki si morajo pri oblastnem odboru pravočasno naprej proti takojšnjemu pla-

Koncesionarju ali zakupniku lokala, ki bi ravnal proti predpisom te uredbe, sme oblastni odbor naložiti takso v šestkratnem iznosu, za katerega je bila oblastna davščina prikrajšana. Pravilno izvrševanje uredbe nadzoruje oblastni odbor po kontrolnih organih. Oblastni odbor je upravičen od slučajja odločaja oprostiti od te takse.

Ta davščina se prične pobirati dne 1. januarja 1. 1928.

DAVEK NA JAVNE PLESNE PRIREDITVE.
Za pravico, da se sme vršiti javna plesna prireditve, se plača taksa 250 Din. Te takse ne plačajo bari in nočne kavarne.

Oproščene so te takse plesne »sole« glede plesnih vaj, ako se pri njih ne točijo alkoholne pijače. Prireditelj plesne sole mora prijaviti plesne vaje oblastnemu odboru z navedbo kraja in časa vaj.

Javna plesna prireditve se mora prijaviti 24 ur pred pričetkom pristojnemu oddelku finančne kontrole z navedbo prireditelja. Obenem se mora plačati taksa.

Onemu, ki bi ravnal proti predpisom te uredbe, sme oblastni odbor naložiti takso v šestkratnem iznosu.

Razen tega se uvaža 25% oblastna doklada na državni davek od čistega dobička družb, zavetih k javnemu polaganju računov, in podaljšuje 50% oblastna doklada na državno takso od vstopnic za kinematografe.

Z ozirom na to, da določajo vse uredbe, da se imajo vse nove davščine pričeti pobirati s 1. januarjem 1. 1928, opozarjamo na izjavo poslanca Mohoriča, ki jo je podal tekom proračunske razprave na včerajšnji seji oblastne skupščine o tehnični izvedbi teh davščin in ki se glasi:

»Proračun je sestavljen tako, da teče od 1. januarja 1. 1928. dalje. Danes imamo 20. decembra, torej še 11 dni do novega leta. V teh 11 dneh bo imel oblastni odbor izvršiti velikanske naloge. Predvsem bo moral za izvajanje uredbe izdelati pravilnike, predložiti proračun in uredbe velikemu županu in poslati ministru za finance. Vse te uredbe, ki imajo čakalno dobo 14 dni po paragrafu 66. zakona o oblastnih in sreskih samoupravah, bo moral razglasiti tudi v »Uradnem listu«. Te uredbe pa imajo po paragrafu 67 istega zakona tudi še potem 15 dni termina, da postanejo obvezne. S tem smo srečno prišli do 19. januarja. V proračunu pa je predvideno, da imamo priti do teh virov dohodkov že s 1. januarjem 1. 1928. Mislim, da ne boste našli niti enega gostilničarja in niti enega trgovca, ki bi dovolil finančnim organom že sedaj takoj popis svoje zaloge na podlagi uredbe, ki bo šele enkrat pozneje stopila v veljavo.«

Posledice slabe uprave

Radi pomanjkanja kuriva — podaljšanje božičnih počitnic

— Beograd, 21. decembra. Prosvetno ministrstvo je izdalo odlok, glasom katerega prično letošnje božične počitnice na srednjih šolah dne 23. decembra in trajajo do 18. januarja. To podaljšanje božičnih počitnic je v prvi vrsti pripisovati dejstvu, da primanjkuje na vseh srednjih šolah kuriva, tako da obstoja nevarnost, da se bo moral pouk začeti koncem februarja popolnoma bstaviti. Če vlada ne bo izpolnila naknadnih kreditov. Tudi na univerzah vlada občutno pomanjkanje kuriva, ker so dobile vse univerze komaj dve tretjine potrebnega kredita. Ker vlada letos izredno hud mraz, je pomanjkanje kuriva tem občutnejše.

Smrtne žrtve mraza v Zagrebu

— Zagreb, 21. decembra. Izredno oster mraz je zahteval danes v Zagrebu še drugo žrtev. Včeraj je zmrla 7letna učenka ljudske šole, ki so jo nezvestavo pripeljali v bolnico in jo šele po dolgotrajnem prizadevanju spravili k zavesti. Danes zjutraj pa so našli na Savski cesti zmrmzelo noko 55-letno žensko. Ko so jo našli, je bila že mrtva in so jo pripeljali v mrtvašnico. Njena identiteta še ni ugotovljena; domneva pa se, da gre za neko beračico.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Berlin 13.55 — 13.58 (13.565), Curiah 1094.25 — 1097.25 (1095.75), Dunaj 8 — 8.03 (8.01), London 276.7 — 277.5 (277.1), Praga 167.97 — 168.77 (168.37), Trst 307 — 309 (308), Newyork 56.6 — 56.8 (56.7), Newyork kabel 56.8 bl. Efekti: Celjska 164, Ljubljanska kredita 134, Veveče 875, Kreditni zavod 160, Ruše 265 — 280, Stavbna 56, Šešir 125.

Lesni trg: Tendenca mirna. Zaključenih je bilo 5 vagonov in sicer 4 vagona neobrobjenih hrastovih plohov, 9, 11, 13 cm debeline, od 3 m naprej (10% od 2.5 do 2.0 m), od 25 cm širine naprej, brez grč, frco, vag. Sušak po 1050; 1 vag. hrastovih obrobjenih plohov, 75 mm, paralelnih, ostrorobnih, frco, vag. meja po 325.

Deželni pridelki: Tendenca mirna. Zaključkov ni bilo.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: London 276.7 — 277.5, Newyork 56.585 — 56.785, Pariz 222.7 — 224.7, Milan 307.27 — 309.27, Curiah 1094.25 — 1097.25, Amsterdam 22.935 — 22.995, Berlin 13.55 — 13.58, Dunaj 799.5 — 802.5, Praga 167.975 — 168.775.

INOZEMSKA BORZA.

Curiah: London 25.2625, Newyork 517.24, Pariz 25.3625, Milan 28.07, Madrid 85.77, Berlin 123.66, Beograd 912.5, Praga 15.33.

Darujte za spomenik kraju Petru Osvoboditelju

Klerikalci glasujejo za podaljšanje davčne neenakosti

Včeraj je davčni odbor osvojil stališče vlade glede dohodnine — Po zaslugi klerikalcev bo morala Slovenija še nadalje plačevati dohodnino, pač pa so klerikalci proti temu, da bi jo plačevali tudi srbijanske pokrajine. — Prazni izgovori vladne večine.

— Beograd, 21. decembra. Včeraj dopoldne in popoldne se je vršila seja davčnega odbora, ki je ponovno razpravljala o vprašanju dohodnine. Vladna večina je kljub tehtnim argumentom, ki so jih navedli zastopniki opozicije, odklonila zahtevo kmečko-demokratske koalicije ter odobrila stališče vlade, tako da bodo morali prečanski kraji še celo leto plačevati dohodnino in nositi neprimerno večja davčna bremena, kakor pa ostale pokrajine.

Takoj početkom se je sročil dr. Sečero, da je vlada sprejela njegov predlog glede črtanja dohodnine. Ker pa stopi zakon o neposrednih davkih v veljavo še le s 1. januarjem 1929, znači to, da bo dohodnina ostala v prečanskih krajih še skozi celo leto 1928.

Dr. Svetislav Popović (SDS) je ponovno zahteval, da se dohodnina ukine že s 1. januarjem 1928, toda proti njegovemu predlogu so govorili radikal Ilja Mihajlovič, nadalje seveda tudi klerikalci Franc Kulovec, demokrat Ljuba Ranković in radikal Gjuro Janković. Nato je davčnoviševac Miloje Jovanović izjavil, da uvideva težavno situacijo za prečanske kraje in izjavil v svojem imenu, da bo storil vse, da se ustreže upravičenim zahtevam kmečko-demokratske koalicije. Za dr. Popovičev predlog sta govorila še Juraj Demetrovič in zemljoradnik Voja Lazić.

V svojem govoru je dr. Svetislav Popović posebno poudaril, da so zaostanki na neplačani dohodnini tako veliki, da se ne bi občutili nikak primanjkljaj, ako bi se dohodnina uklinila že s 1. januarjem 1928.

Direktor davkov g. Letica je izjavil, da zaostanek znaša do konca 1926 okrog 600 milijonov Din, a ta vsota je bila s poznejšo registracijo znižana na 500 milijonov. Zato se vsako leto vnaša v proračun 100 milijonov Din na račun naknadnega plačila za ostale dohodnine. Letica misli, da bi se z ukinitvijo dohodnine s 1. januarjem 1928 izgubilo ravnotežje v obdavčenju, češ da bi značilo to favoriziranje onih pokrajin, ki plačujejo dohodnino.

Poslanec Juraj Demetrovič je izjavil, da službeni podatki o plačnem davku sami demantirajo navedbe direktorja Letice. Iz poročila trgovske zbornice v Novem Sadu je razvidno, da je bilo v letih od 1919. do 1926. vplačanih v vsaj državi 7.764.000.000 Din. Isto nesorazmerje vlada tudi letos. Od početka 1927. do konca septembra t. l. je bilo v Srbiji vplačanih 225 milijonov Din davka od 967 milijonov skupno vplačane vsote. Srbija in Crna gora imata 36% prebivalstva in 42% površine v državi. Vse te številke dokazujejo davčno nesorazmerje. Nato je g. Demetrovič obravnaval proračunski deficit ter stara in nova posoila.

Končno je večina sprejela predlog dr. Sečero, da se dohodnina ukine v prečanskih krajih šele s 1. januarjem 1919.

Za podaljšanje dohodnine in s tem za podaljšanje davčne neenakosti so glasovali poleg radikalov in demokratov tudi vsi klerikalni poslanci.

Nato je odbor razpravljal o oddelku, ki govori o kaznih, ker je bil čl. 143 sprejet.

Vprašanje razdolžitve kmetov

za vlado ni važno in se bo o tem šele posvetovala. — Za vse drugo ima vlada denar, le za kmetijske kredite ga ni — Stvarna kritika opozicije — Klerikalci nimajo besede za kmeta

— Beograd, 21. decembra. Včeraj popoldne je imel sejo odbor za predlog g. Nastasa Petroviča o likvidaciji seljaških dolgov in o spremembi zakona o poljedelskih kreditih. Debatu je otvoril minister za poljedelstvo dr. Stanković z izjavo, da je skušal doseči tezahevno sporazum s finančnim ministrom, da pa ni prišlo do nobenega sklepa, ker je bil finančni minister bolan, pozneje pa je odpotoval v inozemstvo. Naglašal je, da je voljan pravilno rešiti to vprašanje, ker je to tudi v njegovih interesih. Kar pa se tiče spremembe zakona o poljedelskih kreditih, je bil mnenja, da je to mogoče samo potom poljedelskih zadrug. V to svrhu pa je potrebna najprej primerna

sprememba zakona o zadrukah. V ostalem pa bo mogoče dovoljevati poljedelske kredite šele po sprejetju novega proračuna.

V nato sledeči debati je poslanec dr. Predavec v svojem govoru opozoril na to, da obstoja spor le v Savezu srbških poljedelskih zadrug, ne pa v zadrukah samih. Zato naj bi ministrstvo skrbelo za razdelitev kredita v znesku 56.000.000 Din, ki ga ima na razpolago direkcija za poljedelske kredite. V istem smislu je govoril tudi g. Pavle Radič. Nato je povzel besedo predlagatelj g. Nastas Petrovič, ki je uvodoma zahteval od vlade točnega pojasnila, kako namerava rešiti problem razdolžitve kmetov. Če se misli sprejeti njegovo-

Dr. Janko Babnik

Danes ob 8. jutraj je umrl predsednik višjega deželnega sodišča v Ljubljani dr. Babnik na posledicah mrtvouda. ki ga je zadel pred meseci.

Pokojnik, ki je bil splošno znan kot odličen pravnik, je bil rojen 10. maja 1. 1861 v Ljutomeru. V pravniško službo je stopil 1. 1884. V Ljutomeru kot pravniški praktikant pri okrajnem sodišču. Nato je služboval v Ljubljani, Logatcu in 1. 1898. je bil dodeljen justičnemu ministrstvu na Dunaju. Po prevratu 1. 1918. je bil dodeljen poveritvi za pravosodje pri Narodni vladi v Ljubljani. Ko je bila Narodna vlada ukinitvena, je postal vodja oddelka ministrstva pravde v Beogradu. L. 1922. je postal predsednik višjega deželnega sodišča v Ljubljani.

Bil je vedno odločno narodnega mišljenja in se je vedno zanimal za napredek slovenskega ljudstva. Ko je bil v justičnem ministrstvu na Dunaju, kjer so dobro poznali njegovo odločno slovensko mišljenje in čustvovanje, so mu dajali naloge in referate, ki niso imeli nobene zveze s slovenskimi narodnimi in političnimi vprašanji. Vendar pa si je znal dr. Babnik vedno poskrbeti informacije, ki so bile potrebne v borbi za enakopravnost slovenskih sodišč. Zelo se je enoplošno zavzemal za slovenski inteligenci naraščaj in pomagal mladim nadarjenim pravnikom, kolikor je bilo v njegovih močeh.

Svoje študije je dovršil vedno z odliko in je bil na vseh pravnih poljih praktičen in teoretično priznan strokovnjak. L. 1888. je začel v Ljubljani izhajati »Slovenski Pravitnik«, kateremu je bil eno leto jako spreten urednik. Bil je tudi med soustanovitelj društva »Pravitnik« l. 1889. in je ostal do konca svojega življenja njegov odbornik. Baval se je tudi izbrpno s pravno zgodovino

Slovencev in je priobčil o tem lepo razpravo v Letopisu »Slovenske Matice«. Kasneje je manj deloval literarno, kar je bilo obžalovati, kajti vse, kar je spisal, se je odlikovalo po posebni temeljitosti. L. 1894. je sestavil slovensko pravno terminologijo. Po prevratu je bil med glavnimi iniciatorji naših pravnih kongresov v Zagrebu, Beogradu in v Ljubljani ter se je še med boleznijo živahno ozanimal za zadnji pravniški kongres v Sarajevu. Sodeloval je pri ustanovitvi ljubljanske univerze in se vedno zanimal za njen razvoj, zlasti za izpopolnitev juridične fakultete.

Naša vlada ga je večkrat poslala na mednarodne konference ter je pri teh prilikah vedno odlično izpolnil svojo nalogo. Predvsem je njegova zasluga, da so razne pogodbe o pravni pomoči, ki so se sklenile med našo državo in Češkoslovaško, Avstrijo, Italijo in Poljsko, na višku pravne vede. Žal, da je od teh pogodb doslej ratificirana le pogodba s Češkoslovaško. Ena največjih zaslug pa je njegovo delovanje za ureditev našega sodstva po prevratu. Njegovo vsestransko znanje in smisel za praktične potrebe ter odličnost in ljubeznive oblike v obveščanju so mnogo pripomogle, da je v zvezi s svojimi prijatelji preprečil v pravosodju zmede, kakršne so pretrpele razne druge stroke po prevratu. Boril se je za izpopolnitev sodstva do zadnjega in največkrat z uspehom.

Različne težave, ki so jih povzročale redukcije sodniškega osebja in kreditov, so ga močno razburjale, ker si je bil v svesti, da mora v takih razmerah tudi sodstvo propasti.

Bil je v vsakem pogledu moč na svojem mestu in vsekakor mu bo težko najti enakovrednega naslednika.

Pogreb pokojnega dr. Janka Babnika bo v petek 23. t. m. ob 2. popoldne iz ulice Stare pravde št. 6.

Bodi ohranjen odličnemu pravniku in simpatičnemu možu časten spomin! Njegovi težki prizadevanji rodijo izrekamo ob nenadomestljivi izgubi globoko sožalje!

Pisane zgodbe iz naših krajev

Gorje siromakom v mrazu! — Borba z volkovi in policijo. — V smrt zaradi lepega podporačnika. — Vlom v stanovanje tovarniškega ravnatelja.

Nenaden in hud mraz občutijo predvsem siromaki in najbolj se otroci teh siromakov, ki morajo v poletnih oblekah v šolo. Doma morda ne zaužijejo nič toplega. Iz mrzle in vlažne sobe se napotijo v šolo in se lačni zopet vračajo. Kakor povsod v večjih mestih, je tudi v Zagrebu mnogo siromakov in bednih, ki stradajo in nimajo drv, da bi kurili, čeprav ima naša država mnogo gozdov in jo imenujejo tudi žitnica Evrope, je takih nesrečnežev pri nas vse polno. Bedno življenje živi tudi družina 7 letne Terezije Lehtek, učenke 1. razr. onosovne šole v Zagrebu. Zlostna zgodba te deklice prica, kako obupne so razmere, v katerih žive njeni roditelji. Ko se je mala Terezija včeraj dopoldne vračala iz šole, se je od mraza onesvestila pred otroško ambulanto na Savski cesti. Deklica je nekaj časa ležala v snegu, dokler niso slučajno prišli mimoidoči in jo odnesli v prostore bližnje rešilne postaje. Po dolgem trudu so bedno deklico zopet spravili k zavesti. Imela je popolnoma zmrzjene roke in noge in bila je oblečena v letno obleko. V takem oblačilu je morala v šolo, drugače plačajo roditelji za vsako zamudo 5 Din. In to je za siromašnega delavca mnogo. Nesrečno Terezijo je rešil na postaji odpeljal na njen dom.

Včeraj je stražnik na Alipašinem mostu v Sarajevu opazil, kako neke sumljive osebe korakajo preko Miljačke. Narednik Taušman se je takoj napotil za čudnimi potniki in ugotovil, da nosijo v vrečah tobak. Pri enem so našli tudi ročno tehnično in svezjen papirnatih vreč. Neznanci so se na poziv legitimirali. Bili so Andrija Kordić, Brane Brkić in Arslan Jakubović. Jakubović je imel pod suknjo skrito srbijansko karabinko in naboj. Bili so tihotapci tobaka. Nosili so ga iz Hercegovine, gazili visok sneg in spotoma prodajali. Tako so se živeli. Hodili so po stranskih potih in stezah, da bi jih

ne zasačili orožniki. Tedaj so jih večkrat napadli gladni volkovi in tihotapci so se morali braniti s puškami. Mimo devetih orožniških postaj so šli popolnoma varno, prva policijska stražnica jih je pa uela. Tihotapce so zaprli, tobak pa oddali policijski direkciji.

Neka bolničarka sarajevske vojne bolnice je čula ponoči v sosedni sobi bolničarke Jagice Dobričić čudno stokanje. Vstopila je v njeno sobo in našla Jagico na postelji zvijajočo se v krčih. S trudom ji je Jagica povedala, da je zavžila 30 tablet morfija. Bolničarka je obvestila dežurnega zdravnika, ki je samomorilki izpral želodec in jo rešil gotove smrti, kajti zaužila je 5 kratno smrtno količino strupa. Kraj Jagice so našli dve pisni. Eno je naslovljeno na tovariško bolničarko Jeleno in pojasnjuje vzroke samomora. Jagica je ljubila nekoga mladega podporačnika in tudi ta jo je ljubil. Zadnje čase jo je pa začel mučiti z ljubosumnostjo. Sumničelj jo je, da mu je nezvesta in da ga vara z drugim. S smrtjo mu je hotela dokazati, da ga ljubi. Drugo pismo je naslovljeno na podporačnika, od katerega se poslavila in ga zagotavlja, da mu je ostala zvesta do groba.

Ga. Samole Tobolski, rodom Poljakinja in soproga ravnatelja tekstilne tovarne v Zagrebu, je včeraj zapustila popoldne svoje stanovanje in šla na obisk. Glavna vrata je zaklenila. Njena služkinja je že pred njo šla ven in se je kmalu vrnila. Našla je vrata odprta in v stanovanju vse razmetano. Posikal je gospo in ji javila, kaj se je zgodilo. Pozvali so takoj kriminalno policijo. Vrata so zlikovci odprli s ponarejenim ključem, sobe v stanovanju niso bile zaklenjene. Izgleda, da sta vlomila dva. Eden je gotovo stal na straži, drugi je pa iskal ključ in v spalnici, kjer pravih ključev vlomilec ni našel, je vdrl v omaro in odne-

sel iz nje zlat prstan z velikim briljantom, zlato brošo v obliki zvezde, okrašeno z briljanti, eno žensko in eno moško zlato uro. Vse v skupni vrednosti 40.000 Din. V stanovanju vlomilci niso

pustili nobene sledi. Zanimivo je, da so odprli omaro s srebrnimi in niso odnesli ničesar. Policija je uvedla preiskavo.

Pravi vzrok pijančevanja in nemoralnosti

Prosta žganjekuha na deželi pospešuje pijančevanje in zavaja ljudstvo v nemoralnost. — Klerikalna večina oblastne skupščine noče tega zla odpraviti.

Zveza veleproizvajalcev in veletrgovcev alkoholnih pijač v Sloveniji je poslala predsedstvu ljubljanske oblastne skupščine nastopni protest:

Podpisana zveza opaza v celi debati ljubljanske oblastne skupščine, da se poudarja uvedba 100 % doklade na državno trošarino za špirit in vse druge alkoholne pijače samo pri veletrgovcih in prodajalcih in da se pri tem namenoma in ostenativno pozablja na pravi vzrok, kje se dogaja največje pijančevanje in največja nemoralnost. Vzrok temu pijančevanju leži samo v prosti kuhni vseh vrst žganja na deželi, katera ni podvržena nobeni kontroli. Ako hoče oblastna skupščina koristiti zatiranje alkohola, mora takoj zabraniti vsako prosto kuhno žganja na deželi in takoj postaviti vse kotle pod pečat, tako da bo na deželi onemogočena v velikih količinah razprodaja razne vrste žganja. Ako oblastna skupščina teh kotlov noče postaviti pod pečat, tako da bi tudi na deželi plačevali oblastno doklado na trošarino od kuhanja, potem naj takoj uvede visoko letno takso na kotle in to po velikosti in literski vsebini kotlov.

Konstatalirali smo zadnja leta, od časa, ko je dovoljena prosta kuhna žganja, da so na deželi nakupili več tisoč kotlov in da se je tu razvila velika industrija žganjekuhe in prodaje po nizkih konkurenčnih cenah, tega nezatošarjanega žganja, potom tihoštstva v vse privatne hiše, trgovine in gostilne. Poleg tega se na deželi ne kuhajo

samo lastni pridelki, kakor to zakon dopušča, temveč se kupuje na debelo razno sadje, pokvarjeno vino in tropine. To blago se kuha brez vsake kontrole in spravlja v promet.

Konstatalirali smo, da se v ljubljanski oblasti skuha na deželi povprečno po osebi prebivalstva najmanj 10—15 litrov, kar znaša približno 100 vagonov, to je en milijon litrov raznega 50 % žganja. To je številka, o kateri naj resno in odkrito premišlja ljubljanska oblastna skupščina in tukaj je glavna rak-rana žganjepitja, nemorale, ubojstva in blaznosti in ljubljanski oblasti. Na ta način trpi ljubljanska oblastna skupščina, da se na eni strani producira in razprodaja tako ogromna množina nezatošarjanega žganja in se s tem žganjem podpira en del prebivalstva v isti oblasti, na drugi strani pa hoče uničiti legalno trgovstvo in davkoplačevalce.

Zato kličemo, proč s prostro kuhno žganja brez plačevanja trošarine! Uvedite v celi ljubljanski oblasti enake trošarine, to je oblastne doklade, da ne bomo imeli dveh vrst alkoholnih pijač, za katere se na eni strani plačujejo ogromne trošarine in doklade, na drugi pa nič.

Ako ljubljanska oblastna skupščina ne bo upoštevala našega upravičenega protesta in uvedla enakih dokladov in trošarine, potem moramo na žalost ugotoviti, da hoče ista tudi v ljubljanski oblasti dve vrsti državljanov to je eno vrsto, ki plačuje davke, in drugo, ki ne plačuje ničesar.

Božična razstava kanarčkov v Ljubljani

Največje važnosti je, da se našim harškim vrvcem nudi najfinjša hrana, ki je kot taka tudi izdatnejša. Semena, ki so prašna, pomazana od miši, zastarelega okusa, duhteta po plesnobi, nestrokovnjaško očistena, neprijetnega vonja ali manjvredne kakovosti, torej po nizki ceni, uničuje v kratki dobi življenje take ptice. Najzanesljivejša semena za lahke vrvice dobavljajo naši gojitelji v trgovinah s semeni v mestih. V inozemstvu, n. pr. v Nemčiji so velika polja obsejana izključno le s semeni za take ptice. Ta razna semena očistijo v tovarnah ter jih tako očistena razpošiljajo križem sveta.

Prva posledica nepravilne prehrane vrvice je, da umolkne s svojim petjem. Iz vsakdanjega življenja nam je dokazano, da moramo imeti različno hrano, če si hočemo ohraniti za dalj časa zdravje in življenje, da živimo tako hrano, ki vsebuje dosti vitaminov. Taisto velja pri našem vrvicu in drugih vrstah živali. Evo točnih navodil glede njegove prehrane, ki naj obstoji: iz 10 delov najfinjšega semena sladke repice (Sommerbrisen), ki je rujavo rdečkasto, ne pa črne ali sive barve; 10 delov svetlega semena; 2 dela črnega semena; 2 dela konopelj in 2 dela salnatnega semena. Dvakrat v tednu po eno majhno žličko trdo kuhane ribanega jajca ter po eno peresce zelene salate (ali radič), ki ne sme biti zvenena ali premrznila. Zelo mu tekne tudi biskvit suh ali pa namočen v mleko. Vendar pa preprosto ne sme dobiti take mehke hrane, ker se jej privadi s tako vneto, da potem ne mara več za zrna. Tudi se mu lahko da v koritce košček sladkega jabolka, nikakor pa ne sladkorja. Za krepijo in lahko prebavo potrebuje vrvice tudi »Osa-sepija« tako zvano preparirano morsko peno, ki se dobiva v trgovinah in drogerijah. V zimskem času se mu da pitno vodo, ki je stala čez noč v vrču, nikakor pa ne naravnost iz vodovoda. Priporočljivo je, da vsakdanja porcija semena pred pokladijem pregleda, in vse kar vsebuje škodljivega odstrani. Tudi naj nas ne straši vsakdanjo porcijo popariti z vročo vodo nato pa semena zopet posušiti, kar velja zlasti za mladiče ali oslabele ptice. Prehrana s semeni, ki so bila poparjena in posušena prejšnji dan ali celo še prej, ni priporočljiva. Zdrava in izdatna hrana temelji torej v takih semenih, ki so močnata in oljasta (toličja) z dodatkom prikladne zelenjave in drugo kakor že omenjeno. Isto velja tudi za mladiče, ki so stari najmanj 5 me-

secev. Mlajšim mladičem se morajo poleg parjenja, zrna konopelj se natreti, da jih lažje luščijo. Ob času ko mu izpada perje (mavsanja) mu je dajati tudi tropotec. Če pa vrvice kljub pravilni prehrani ne poje ter kaže nekako bolesto kretanje, mu damo dnevno majhno žličko prepražena »Pfeifersetzung« s primesom nekaj zrn makovega semena. Med pitno vodo se mu pa do 1 do 2 kapljici železnega vitrijola.

Oblačila tvrdke J. MACEK,
Ljubljana, Aleksandrova c. 12.
so najboljša in najcenejša.

Avtomobilska nesreča v Dupljah pri Trzinu

Včeraj popoldne se je pripetila v Dupljah pri Trzinu precej težka avtomobilska nesreča, ki pa k sreči ni zahtevala človeških žrtev. Okoli pol 15. sta tik pred gostilno v Dupljah trčila skupaj dva polniška avtomobila.

V Duplje sta privozila ob tem času dva avtomobila, en šestdesetni »Puch«, last O. U. J. D., in štiridesetni »Ford«, v katerem se je vozil zagrebški trgovec Maks Hirn. Dočim je vozil prvi avtomobilist po levi, je drugi drvel po desni strani česte. Tik pred gostilno sta oba avtomobila trčila skupaj. Karambol je bil precej silen, kajti ob voza sta precej razbita obstala. »Ford« je odletelo eno kolo, zmečkala sta se oba blatnika in razbili obe svetilki ter sprednja šipa. Slična usoda je doletela tudi drugi avto, le da je utrpel manjšo škodo. Pri nesreči je dobil precej občutne poškodbe Zagrebčan Hirn, dočim so vsi ostali k sreči ostali nepoškodovani. Da ni bila nesreča večja, je pripisati zgolj duha prisotnosti enega obeh vozačev, ki je svoj voz naglo okrenil v stran. Hirn so prepeljali snovi v Ljubljano. Njegove poškodbe niso težke in je lahko ostal v hotelu »Slon«, kjer ložira. Oba poškodovana avtomobila sta ostala v Dupljah. Kdo je zakrivil nesrečo, do sedaj še ni znano. Oba vozača valita krivdo drug na drugega; preiskava, ki so jo uvedli orožniki, pa bo pokazala, na čigavi strani je krivda.

Beleznica

KOLEDAR.

Danes: sredo 21. decembra 1927; katoličani: Tomaž; pravoslavni: 8. decembra. Patalije.

Jutri: četrtek 22. decembra 1927; katoličani: Zeno; pravoslavni 9. decembra, Začete Bogorodice.

DANASJNE PRIREDITVE.

Drama: »Boljši gospod.« B.

Opera: Zaprt.

Kino Matica: »Regina«.

Kino dvor: »Črna duša«.

Predavanja: Ob 20. v Narodnem domu: Dr. Pavel Breznik: O Ligi narodov. Pravljice za deco ob 17. v beli dvoran Uniona.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Sušnik, Marijin trg, Kuralt, Gosposvetska cesta.

so najbolj, najtrajnejše in zato najcenejše.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA:

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 21. decembra. Boljši gospod. Red B.

Četrtek, 22. decembra. Zaprt.

Petek, 23. decembra. Sodnik Zalamejski, premijera. Premijerski abonma.

Sobota, 24. decembra. Zaprt.

OPERA:

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Sreda, 21. decembra. Zaprt.

Četrtek, 22. decembra. Carobna piščal, premijera. Premijerski abonma.

Petek, 23. decembra. Zaprt.

★

Premijera Mozartove opere »Carobna piščal« se bo vršila v četrtek zvečer ob pol 20. uri v ljubljanski operi. Opero je nastudiral in režiral operni ravnatelj g. Mirko Polić. Posamezne partije tega najboljšega Mozartovega sceničnega dela so sledeče zasledene: Sarasto — g. Betetto, Tamino — g. Banovec, govornika — gg. Jelinkar in Perko; kraljica noči — ga. Davidova, njena hčerka Pamina — gna. Thalerjeva, tri dame po gna. Majdičeva, ga. Mitrovičeva in ga. Medvedova, tri dečke pa ga. Ribičeva ter gni. Ramškova in Španova. Papagena je g. Janko, Papagena — ga. Poličeva, zamorca Monostosa poje g. Mohorič, oba oborožena gg. Jarc in Vlah. Nove dekoracije je po osnutkih arhitekta g. Rohrmanna izvršil slikarski mojster g. Václav Skrušný. Premijera se vrši na premijerski abonma.

P. n. gledališke abonente obvešča tem potom gledališka uprava, da je dovolil oblastni odbor po posredovanju gledališkega upravnika gledališkim abonentom po pust oblastnega davka, in sicer da plačajo samo polovico običajne oblastne takse. — Uprava opozarja, da se bo plačilo zmanjšalo, ne takse uredilo pri prihodnjem vplačilu abonmajskega obroka.

Opozorjamo na petkovo dramsko premijero, in sicer na uprizoritev Calderonove drame »Sodnik zalamejski«, ki se vrši v ljubljanski drami. Predstava je za premijerski abonma.

Samo še danes! Senzacionalno! Skrajno napeto! Danes največji in najlepši film nemške produkcije

Regina

tragedija žene

V glavnih vlogah:

Vivian Gibson, Wilhelm Diegelmann, Oskar Homolka, Harry Liedtke, Lee Parry itd.

Predstave ob 4. pol 6., pol 8. in 9.

Elitni Kino Matica. Telefon 2124.

Jean de la Hyre:

500

»Ministrski svet je sklenil pobiti bivše ljudi. Ta sklep ostane v veljavi, pa naj bo za generala Enona, ki je zdaj v rokah upornikov, še tako usoden. General Vales je imenovan policijskim prefektom. Dobil je nalog skupno z generalom Glottinom nemudoma uveljaviti sklep ministrskega sveta.«

Med navzočimi samo general Enone ni vedel, da je po Holderjevi smrti zastopal Keliosa v Parizu častnik št. 23. po imenu Jouve. Vsi so razumeli Jeanino zvijačo. Napeto so pričakovali, kaj odgovori na to Enone. Naiboli nestrpa sta bila seveda Kelios in Jeanna.

General je pri teh besedah prebledel. Namršil je obrvi, povsili glavo in zrl nemo pred se.

Naenkrat je dvignil glavo. Pogled se mu je ustavil na energičnem Pakovem obrazu, potem pa na d'Albaničevu in Jeannini maski. Slednjič je srdito spregovoril:

— Ne priznavam sklepa ministrskega sveta. Ne gre za to, da so gospodje sklenili žrtvovati moje življenje. Sam po sebi je sklep bedast in nezmisl.

Je - li ministrski svet pri tem vedel, da stoji za bivšimi ljudmi organizacija maščevalcev.

— Da, vedel je, — je odgovoril Kelios.

Jeanna je pripomnila:

— Nekateri ministri so očitno porabili to priliko, da se iznebe vas, general.

Policijski prefekt je kar poskočil. Ta misel je tudi njemu rojila po glavi. Ironičen ženski glas mu je docela odprl oči. Divja jeza ga je obšla.

— Že prav! Prosim, naj ostanejo tu samo višji častniki. Dajte mi fonografsko ploščico in aparat.

V dvorani so ostali samo Pako, Neznaneč, Jeanna in Kelios. Službojuči častnik je prinesel Enonu ploščico in aparat ter odšel.

Ko so ostali sami, je general spregovoril. Govoril je cele tri ure in aparat je beležil vse njegove izjave.

Pako, Neznaneč, Kelios in Jeanna so strme poslušali.

To, kar je povedal Enone, je bilo gorostasno in neverjetno. Podkupovanje, poverbe, zlorabe in kriminalni zločini so se vrstili in kopičili okrog imena vsakega evropskega ministra. Po vsakem razkritju je general podrobno navajal dokaze in povedal, kje

so dotični dokumetni skriti. Slednjič si je obrisal potno čelo in vstal, rekoč: — Zdaj pa lahko storite z menoj, kar vam drago.

— Hvala bogu! — je zašepetal Kelios Jeanni na uho. — Imena moga očeta ni izgovoril.

Naenkrat so vsi štirje presenečeno planili pokonci. Vsi so se ozirli na generala Enona. V nepopisnem začudenju so opazili, da si je general odtrgal prst na levi roki. Da, odtrgal si je prst. Bil je umeten. Najbrž je bil general v mladosti ranjen tako, da so mu morali odrezati prst in ga nadomestiti z umetnim, ki ga ni bilo mogoče ločiti od pravega.

General je položil prst v desno roko in udaril z njim dvakrat po dlani. Na dlan sta padli dve črni pastilji. Vse je bilo jasno.

— Stojte! — je zakričal Neznaneč. Vsi štirje so skočili h generalu.

Toda bilo je že prepozno. General je hitro nastavlil levo roko na usta. Ko so ga prišli za roke, so bile že prazne. Pastilje je že pogoltnil.

— Osveščen sem se ministrom za podlost. Zdaj lahko umrem. Sicer sem pa itak dovolj živ.

Opotkel se je. Kelios ga je prestregel, dvignil in posadil na stol. Nag-

nil se je in nastavlil uho na generalova prsa.

— Končano je! General Enone je mrtev!

— — — — —

Nekaj ur poprej se je pričela v vladni palači francoske države zaključna seja vojnega sveta, ki je zasedal ves teden. Seji so prisostvovali vsi ministri in zastopniki federativnih držav Evrope. Svet je temeljito presodil položaj ter ugotovil vlogo bivših ljudi v izjalovljeni revoluciji in pomoči, ki jim jo je nudila organizacija maščevalcev.

Na zaključno sejo je bil povabljen tudi Faulton, ki je povedal vse, kar je vedel o revolucionarjih in bivših ljudeh. Slednjič je poročeval general Glottin vstaj in predložil vojnemu svetu nastropno resolucijo:

1. D'Albaničev in Leticijo dobi v popolno oblast Faulton, ki bo do smrti lastnik gradu in parka Mon-Gouchet, obenem pa bo dobival iz državne blagajne dosmrtno pokojnino.

2. Sporazumno z upravo delniške družbe bodo upravniki vseh rudnikov na svetu odpuščeni in zamenjani z drugimi, ki jih imenuje družba v sporazumu z vlado;

3. Rudniki pridejo pod vojaško kon-

trolo, ki bo v neposredni zvezi z vlado in zainteresiranimi držav;

4. Ker je iz poročil volunov razvidno, da se je Kelios z bivšimi ljudmi skril v rudnikih Gauzankarja, bo obkolila rudnike vojska azijske konfederacije, kateri prihihi na pomoč del evropske armade. Če bi rudarji ne hoteli izročiti Keliosa in bivših ljudi, zadene rudnike Gauzankarja ista usoda, kakor je zadela rudnike Srednjih Alp: vsi rudarji, ujeti z orožjem v rokah, bodo na mestu ustreljeni;

5. Ker je bilo vse poizvedovanje o generalu Enonu zaman, se ta zadeva odgodi, dokler ne dobi vlada točnejših informacij.

Ko je bila prečitana resolucija, tičočja se njegove nadaljne usode, je Faulton odšel in seja se je nadaljevala brez njega.

Resolucija je bila sprejeta soglasno. Predsednik je že hotel zaključiti sejo, ko je službojuči častnik iz vladne palače naenkrat sporčil po telefonografu, da mora poročiti ministrskemu svetu o neki nujni zadevi.

Ministrski predsednik je pritisnil na gumb, vrata so se odprla in v dvorano je stopil častnik.

— Kaj se je zgodilo? — je vprašal predsednik.

Prijetno presenečenje

smo pripravili našim naročnikom in čitateljem z novim romanom

„Skrivnostni mrlič“

ki prične izhajati v božični številki in bo nedvomno vzbudilo splošno zanimanje. Tako napetega in duhovito pisanega romana z raznimi ljubavnimi in družabnimi zapletitvami naša prevodna literatura še ne pozna. To senzacionalno delo sta napisala znana francoska pisateljica Maurice Renard in Albert Jean. Glavni junak našega novega romana je zagonetni Richard Cirugue, ki nastopa kot neka nadnaravna, strahotna prikazen. Izredno napeto, mestoma tako grozno dejanje, da se čitatelju težijo lasje, se suče okrog

štirih trupel enega mrliča

Ne zamudite redke prilike, čitajte začetek romana «SKRIVNOSTNI MRLIČI» in prepričali se boste, da tako zanimivega in pretresljivega čtiva naša prevodna literatura še ne pozna.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 21. decembra 1927.

— Vse cenjene naročnike, ki še niso poravnali naročnine do konca leta, vljudo prosimo, da isto čimprej poravnajo, ker sicer se bo vsem za mudnikom pošiljanje lista ustavilo. — Uprava «Slovenskega Naroda».

— Odhod nemškega poslanika v Berlin. V ponedeljek dopoldne je odpotoval nemški poslanik na našem dvoru g. Ohlhausen po službenih opravkih v Berlin, kjer ostane 14 dni.

— Svečana proslava Sv. Save. Prosvetno ministrstvo je poslalo vsem šolam okoliščino, v kateri jim naroča, naj na svečan način praznuje dan Sv. Save. Kakor vsako leto, bodo tudi letos posebno svečano praznovali praznik Sv. Save naše univerze. Svetosavske proslave na beograjski univerzi se udeležijo tudi kralji, ministri, diplomatski zbor, zastopniki Narodne skupščine itd.

— Nov zakon o zavarovanju delavcev. Iz Beograda poročajo, da je minister socialne politike imenoval posebno komisijo, ki ima nalogo, da v najkrajšem času izdela načrt novega zakona o zavarovanju delavcev. Mislimo, da bi bilo mnogo bolj umestno, če bi minister za socialno politiko skrbel za to, da bi se obstoječi zakon točno izvajal.

— Božične počitnice se začnejo po odredbi velikega župana ljubljanske oblasti z dne 16. decembra 1927, P. br. 10456, v petek, dne 23. decembra 1927. Pouk se ta dan zaključuje popoldne. Na zavodih, kjer odhaja več učencev (nk) z vlaki okrog pol dne po počitnicah, naj ravnateljstvo (upraviteljstvo) odredi sklep pouka po tretji dopoldninski uri; tako odpade dovoljevanje predčasnega odhoda posameznikom. Dne 3. januarja 1928 je zopet redni pouk. To daje oblastni prosvetni inšpektor na znanje vsem šolskim ravnateljstvom (upraviteljstvom), ki bi morali pravčasno ne prejeti dotičnega odloka.

— Poziv veroučiteljem. Veliki župan ljubljanske oblasti poziva vse veroučitelje, da predložijo do 16. januarja 1928 prijave veroučnih ur in sicer izključno za meseca september in oktober 1927. Prijave naj pošljejo veroučitelji neposredno računovodstvu delegacije ministrstva financ, odseku za ljubljansko in mariborsko oblast v Ljubljani.

— Prevoz Supilovih zemskih ostankov v Dubrovnik. Včeraj so pripeljali iz Francije na Sušak zemске ostanke Frana Supila. S Sušaka jih prepelejo v Dubrovnik, kjer se bo vršil svečan pogreb. Supilove zemске ostanke položijo v imponentno grobnico.

— Poročna dovoljenja častnikom. Vojno ministrstvo odnosi pristojni armijski komandati so dovolili mnogim častnikom, da se smejo poročiti. Med drugim so dobili poročna dovoljenja pehotni polkovnik Alfonz Žerjav, poročnik Josip Hočvar inženjerski poročnik Ivan Božič in mornariško-inženjerski poročnik Srečko Žagar.

— Slovenski fantje (orožniki), na službi v Južni Srbiji, želijo vesele božične praznike in srečno novo leto vsem svojim sorodnikom, sorodnicam, čitateljem in čitatelnicam «Slovenskega naroda». Kaplari: Franc J. Klemenčič, Alojzij Grebenc, Franc Šneider, Anton Nachtigal, Josip Zupančič, Anton Klesičar, Alojzij Stepišnik, Pavel Kos, Josip Zalokar, Jakob Solar, Alojzij Lavriha in Franc Florjančič.

— Ujet ruski poštni golob. V Kaštel Starem so te dni ujeli morskega goloba, ki je nosil na noži obroč z znakom: Moskva C. p. 34/35. Očitno gre za poštnega goloba, ki se je vračal bogve odkod. To je prvi slučaj, da je bil pri nas ujet sovjetski poštni golob.

— Težke posledice zime v Bosni. Radi hudega mraza, ki vlada po vsej Bosni in Hercegovini, so skoraj vsa gozdna podjetja ustavila delo. Vsi delci so ostali brez kruha veliko število sezonskih delavcev, med katerimi je tudi mnogo slovenskih delavcev, ki iščejo zaslužka v prostiranih bosanskih gozdovih. Zima pa je prignala tudi volkove s planin v doline. Zadnje dni so se pojavile ponekod večje tolpe volkov, ki napadajo cele vasi. V Bielašnici so ubili orlaškega medveda, ki je pomoči prišel v vas in vdrl v hlev nekega posestnika.

— Smrtna kosa. Včeraj je preminul v Ljubljani mizarski pomočnik g. Ivan Burjak Pokojni je bil mirnega, simpatičnega značaja in med svojimi tovariši splošno priljubljen. Pogreb bo v četrtek ob dveh popoldne iz deželne bolnice. Blog mu spomin! Želimo rodbini naše iskreno sožalje!

— Rečni promet v vsej državi ustavljen. Dnevišnje rečne plovbe v Beogradu je izdala včeraj uradni komunikacije, glasom katerega je bil včeraj popoldne v vsej državi ustavljen rečni paroplovni promet. Tako

Drava, kakor Sava in Dunav so popolnoma zamrznile. Za silo se vrši samo še lokalni promet Beograd - Zemun, ki pa je radi ogromnih ledenih mas, ki plavajo po vodi, zelo otežkočen.

— Smučarje, ki se žele v kratkem času dobro izvežbati na smučkah vabimo v Smučki tečaj pri Koči na Sv. planini 985 m nad Trbovljem od 24. tm. do 1. jan. 1928. Tečaj bo vodil g. Rud. Badjura. Celotna oskrba na dan za osebo Din 40. Snega dovolj in kakor nalašč za začetnike — suh pršič! Opozorjamo na oklijo z dne tm. pod naslovom Sport. — Litijska podružnica SPD.

— Podružnica SPD v Kranjski gori uljudno vabi svoje člane in prijatelje turizma na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 8. januarja 1928 ob 13.30 v hotelu Razor v Kranjski gori z običajnim dnevnim redom. V razgovor, pride tudi gradba nove planinske kočice v Krnici pod Skrlatico. 922-n

— «Dečva». V božični številki prinesemo že pravo «Dečvo». Rizba je od g. M. Gasparija. Pod lipo dve «Dečvi» — ena kratko in druga dolgorokavnega ošpetlja. Prva ima bel in druga črn predpasnik. Okrog čela starogorenski šapeli, na prsih vejica bršlina, znak troednega naroda. Poleg stoji dekletce s šopom rož v naročju.

— Reklamna revija na Narodnem kazališču. Uvezi sa prijašnim noticama priobčujo zagrebačka trgovačka i obrtnička komora, da se neče obdržavati reklamna revija na Narodnem kazališču za vrtime I. zagrebačkog božičnog zbora. Ier se je prijavio premalen broj interesenata (Br. 9083 ad (163/1927).

— Kako srečni ste, da lahko gledate čudežno stvarstvo božje, opazujete naravo. A pomislite pri tem, da bivate tudi nesrečni, ki jim je odvzeto nadziranje, vid. Olajšajte njih bedno življenje s tem, da se jih spomnite s kakršnimkoli darom (v blagu ali denarju). Milodare sprejema Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova 12.

— P. n. trgovci, obrtniki in industrijalci! Spomnite se za božične praznike najbednejših slepih nahajajočih se v veliki bedi s kakršnimkoli darom. Milodare (v blagu ali denarju) sprejema Podporno društvo slepih Wolfova 12.

Iz Ljubljane

— Iz Nedopustno uporabljanje degotovljenih zgradb. Mestni magistrat je ugotovil, da so bile v zadnjih letih na mestnem ozemlju izvršene številne adaptacije in novogralnje poslopj oziroma lokalov, ki so jih začeli lastniki uporabljati brez oblastnega uporabnega dovoljenja, ki je po § 87. gradbenega reda za mesto Ljubljana neizogibno potrebno za vsa novozgrajena ali bistveno predelana stanovanja, prodajalnice in hleve, torej za vse prostore, kjer naj se zadržujejo ljudje ali živali. Mestni magistrat opozarja prizadele, da bo takoj po novem letu 1928 izvršil točno revizijo vseh po prevratu izdanih gradbenih in uporabnih dovoljenj ter da bo proti vsem prestopnikom predpisov najstrožje postopal po določilih gradbenega reda.

— Iz Samovoljno gradbeno postopanje. Zadnje čase se je razpasla v Ljubljani razvada, da posamezni lastniki in podjetniki začnejo izvrševati razna gradbena dela, še predno so si zato izposlovali dovoljenje po predpisih gradbenega reda. Tudi po vdoblenem gradbenem dovoljenju se pogosto ne ozirajo na njem določene pogoje ter sploh ne predlagajo, vsaj ne pravčasno, spreminjevalnih načrtov, statičnih računov itd. Gradbeni gospodar že skoro redno ne naznani Mestnemu gradbenemu uradu, ako bo izvrševal zgradbo drug podjetnik nego je podpisal projekt, ki je bil komisijoniran. Podjetniki pa se sploh več ne zmenijo za obvezne prijave posameznih stopenj gradbenih del v smislu § 85. gradbenega reda, posestniki pa že praviloma ne prijavljajo raznih manjših preuredb in popravil na zgradbah, za kar so primorani po § 18. gradbenega reda. Mestni magistrat v bodoče takih nerednostih ne bo več dopuščal in bo vse prestopke predpisov gradbenega reda strogo kaznoval. Zlasti še opozarja mestni magistrat ljubljanski, da se bo postopno po svojih organih na licu mesta prepirčal, ali so resnično odstranjeni vsi nedostaki, ki so bili ugotovljeni, in izvršene spremembe, predpisane v izdanih uporabnih dovoljenjih; kjer to ni izvršeno bo mestni magistrat primoran postopati z vsa strogostjo po določilih gradbenega reda.

— Iz Društvo za zgradbo tehniški fakulteti univerze v Ljubljani službej poslopj je imelo 15. tm. svoj redni občni zbor. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1920 ter šteje 19 rednih, 20 ustanovnih in 3 podpor-

ne člane. Že leta 1921 je iz prostovoljnih prispevkov svojih član. in podpornih članov in drh. činiteljev zgradilo na Mirju poslopje, v katerem je od takrat brezplačno nastanjena tehniška fakulteta. Na ta način je društvo uspešno rešilo težaven problem začasne nastanitve našega najvišjega tehničnega učnega zavoda in odstranilo s te strani vsako nevarnost za njegov obstoj in razvoj. Poslopje tehniške fakultete, katere je last društva, predstavlja torej ustanovo, ki jo je ustvarila požrtvovalnost in nesebičnost zasebnih činiteljev. Pri volitvah je bil izvoljen dosedani odbor in sicer: Predsednik, Ing. Anton Klinar, podpredsednik: Dragotin Hribar, tajnik: Ing. Ladislav Bevc, blagajnik: Ing. Vinko Strgar, gospodar: dr. Ing. Alojz Kral, odbornika: Ing. Matko Prelovšek in Ing. Milan Šuklje, računski preglednik: Ing. Viktor Skaberne, dr. Ferdinand Souvan.

— Iz Varstvo ptic. Mestni magistrat ljubljanski opozarja na razglas o varstvu ptic, ki je nabit po mestu.

— Iz Mestno drsališče v Tivoliju je bilo včeraj otvoren in razpolaga na cel ploskvi z izvrstnim ledom. Električna razsvetljava je letos moderno preurejena in napravila drsališče v večernih urah res velemešten vtis. Ob nedeljah in praznikih popoldne se bodo vršili na drsališču koncerti godbe Dravske div. oblasti. — K temu obvestilu mestnega magistrata bi pripomnili, da je že skrajni čas, da poskrbi občina za primerno preureditev garderobe na drsališču, ki je tako zanemarljena, da ljubljani pač ne dela časti Prostori, v katerih je sedanja garderoba, so dovolj veliki, da bi se dala urediti garderoba, ki bi vsaj nekoliko odgovarjala modernim zahtevam. Kaj pomaga če bo igrala ob nedeljah godba, ko pa drsalcu nimajo primerne garderobe, da ne govorimo o drugih udobnostih, ki so povsod drugod na drsališčih običajne, samo pri nas se nihče ne zmeni za to.

— Iz Malo več uljudnosti. Pišejo nam: Te dni je imela neka stranka opraviti v tukajšnjem brzojavnem uradu, kjer jo je uradnica prav po nepotrebnem nahrulila in se vedla sploh tako, kakor ne pristaja uradni osebi v občejanju z občinstvom.

— Iz Trgovcem točilec alkoholnih pijač v Ljubljani in ljubljanski okolici sporoča Gremij trgovcev v Ljubljani, da je g. veliki župan za ljubljansko oblast na intervencijo Gremija dosedanje pravice točenja alkoholnih pijač podaljšal do konca junija 1928 leta. Podrobna pojasnila bo vsak trgovec prejel od Gremija s posebnim obvestilom. — Načelstvo.

— Iz Božična razstava čipk na Državnem osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani, Turjaški trg 4-1. Vstop prost. Razstava je odprta do 24. dec. 1927.

— Iz Belo - modra knjižnica v Ljubljani je pravkar izdala lično knjigo moderne mladinske pisateljice Marije Jezernikove «Tri pravilice» s trobarvnimi slikami znanega ilustratorja Franceta Podkrajnika. Namen pravilicam je vzbujati v otroku ljubezen do narave in pripriste okolice. Po vsebini, slikah in oprepi je knjiga vseskozi delo danačega izvora. Cena vezani knjigi Din 30.

— Iz Društvo «Treznost» naznanja, da se danes (21. dec.) ne bo vršil običajni sestanek, prihodnjega pa obvlavimo pravočasno.

— Iz Vreme, mraz je nekoliko ponehal. Dočim je snoči ob 18. termometer kazal 18° C pod ničlo, se je vreme čez noč nekoliko spremenilo. Nebo se je pooblačilo, zjutraj je neznatno naletaval droben sneg, temperatura pa je znašala samo 12 stopinj C pod ničlo. Barometer se je dvignil od 768 na 770 milimetrov. — Danes je prvi zimski dan. Današnja noč je najdaljša, a dan najkrajši.

— Iz Stanje Tilke Brusove in Ivanke Nagodetove, o katerih smo poročali, da so ju popolnoma prezeblili in z zmernjenimi udi prepeljali v ljubljansko bolnico, je razmeroma še precej povoljno in je nevarnost, da bodo morali Nagodetovi amputirati nogo zaenkrat je minula, seveda če ne nastopijo komplikacije.

— Iz Samomorilna epidemija v Ljubljani. V Ljubljani razsaja zadnje čase pravcata samomorilna epidemija. Tekom zadnjih 14 dni, odnosno treh tednov je bilo izvršenih 5 samomorov, trem kandidatom smrti pa so pravčasno rešili življenje. Vzrok teh samomorov je večinoma beda in brezposelnost, deloma tudi nesrečna ljubezen.

— Iz Pazite na deco! V Rožni dolini se je včeraj pripetila težka nesreča. Zvonko Kavčič, 14-mesečni sinček delavca, je prevrnil nase lonec kroga. Nesrečno dete je zadobil težke poškodbe po vsem životu. K sreči je bil v bližini zdravnik, ki je otroku nudil prvo pomoč in ga rešil sigurne smrti. Kasneje so Zvonko prepeljali v bolnico. Njegove poškodbe so sicer težke, vendar je upanje, da bo okreval.

— Iz Z nožem v hrbet. V gostilni pri «Deteljici» v ulici Sv. Florijana, je včeraj popivala večja družba, med drugimi tudi 24letni delavec Josip Logar. Vino je kmalu razvnelo duhove in pivci so se najprej sprli, nato pa stekli. Med preprom je dobil Logar več sunkov z nožem v hrbet, debel sknjič pa je sunke prestregel, tako, da so ostale zgolj praske. Navzlic temu je moral Logar v bolnico, kjer so ga obvezali, nato pa je lahko bolnico zapustil.

Iz Celja

— c Napravo železne ograje ob stavbišču mestne občine pri stari deški okoliški Soli odda mestna občina. Ponudbe je treba vložiti pri mestnem magistratu.

— c Narodna čitalnica v Celju ima svoj redni občni zbor v sredo, dne 29. decembra ob 18. uri v rdeči sobi Narodnega doma. Na dnevnem redu so poročila funkcijonarjev in razgovor o likvidaciji društva.

— c Ribarsko društvo v Celju ima v soboto, dne 7. januarja 1928 ob pol 9. uri večer v gostilniskih prostorih hotela Balkan svoj občni zbor z običajnim dnevnim redom.

— c Siten mraz je zavladal te dni tudi po celjski kotlini. V torek je bilo 21° C. Takega mraza ne pomnijo že starejši ljudje.

Najprimernejši darovi pod Božičnim drevescem: okusne

ELIDA KASETE

Iz Maribora

— m Otvoritev drsališča. Včeraj je bilo otvoren drsališče v mestnem parku in pri Treh ribnikih. Mladina je kljub nenavadno ostremu mrazu pohitela na drsališče in pozno v noč švigala po ledeni gladini. Oskrbno drsališča je prevzelo Olepševalno društvo, ki ga tudi vzorno upravlja. Posebno pozdravljajo prezeblji drsalki novozgrajeni paviljon, kjer je garderoba in okrepčevalnica. Če bo zima ostala del časa tako, kakor sedaj, bo imelo Olepševalno društvo na obeh drsališčih prav lepe dohodke, ki jih je res tudi potrebno.

— m Občni zbor Aerokluba. Snoči se je vršil v dvorani Studijske knjižnice občni zbor Aerokluba, ki ga je sklical glavni odbor. Poročili sklicatelja je sledilo predavanje tajnika ljubljanskega Aerokluba dr. Rapeta o razvoju in pomenu avijatike, ki so ga pojasnjevale številne skiptične slike. Po sprejemu pravil je bil izvoljen nov odbor, na kar se je razvila živahna debata o propagandi našega letalstva.

— m Gladolna stavka v sodnih zaporih. Invalid Leopold F., ki je prišel v konflikt z raznimi paragrafi in čaka nadaljne usode v sodnem zaporu, je hotel izsiliti rešitev svoje zadeve z gladovno stavko. Pri tem pa je tako opešal, da so ga morali prepeljati v javno bolnico. Ko bo okreval, bo moral seveda zopet nazaj v zapor.

Grafika na božični razstavi umetnin

Čudno, da se pravi smisel za grafično umetnost v Ljubljani noče in noče razviti. Razen dveh, treh častnih izjem ne najdeš v tej naši tako napredujoči in vendar v nekaterih stvareh tako konservativni Ljubljani nikogar, ki bi zbral grafične liste raznih avtorjev, še manj pa, da bi imel isto ali še večje veselje nad grafičnim delom kakor nad slikarskim. In vendar je v drugih krajih takih grafičnih, recimo — fanatikov — toliko. So ljudje, ki za slikano delo nimajo absolutno nobenega smisla, med tem, ko jih kar razvname, če vidijo kako radiranko, posebno če je tehnično zanimivo rešena. To so seveda izjeme, ki jih navajamo samo v razliko k našim razmeram. Kot okrasek za sobo, posebno za današnje malo uradniško sobo si ne moremo misliti lepšega nego je grafični umotvorček v ličnem okvirčku.

Cene takim sličicam se ravna med drugim tudi po številu izdanih odtisov. Če avtor namisne samo pet odtisov, se razume, da mora ceniti posamezen odtis višje od avtorja, ki računa z večjo naklado. Vsaka plošča pa tudi ne prenese večje naklade.

V razstavi dobijo na primer Santlov Triglav, ki izšel v nakladi stotih odtisov že za 50 dinarjev, medtem ko stane na primer Justinov lesorez, ki je tiskan samo v desetih izvodih mnogo več, a vendar ne toliko, da bi vsak manji zbiratelj ne zmogel. Ravno v tej omejenosti številja odtisov pa leži večja zanimivost za kupca, ki želi biti posestnik redkega komada. Pripominjamo, da so grafična dela naših avtorjev, ki jih vidimo na božični razstavi vzbudila pozornost na zimski grafični razstavi v Zagrebu, ki se vrši ravno te dni. Opozorjamo še posebej na veliko kolekcijo Smrekarjevih najnovejših del, ki vise v paviljonu. O Jakčevih grafikah pa ni potrebno več govoriti. Vsakdo ga že pozna kot izredno finega risarja, ki ga posebno v njegovih elegantnih radirankah s suho iglo ne more nihče posnemati.

Gospodarstvo

— g Trgovinska pogajanja z Madžarsko. Trgovinska pogajanja med našo državo in Madžarsko so bila radi božičnih praznikov prekinjena in se bodo nadaljevala v januarju. Večina konvencij je bila v sekcijah in plenumu sprejeta. Včeraj popoldne so bile podpisane konvencije, ki se nanašajo na ureditev vprašanja obmejnih vasi, razdeljenih po trianonski pogodbi med našo državo in Madžarsko. Dalje konvencija glede mešobne pravne pomoči, glede ureditve dolgov bivše Avstro-Ogrske, v kolikor tangirajo skupne madžarsko-jugoslovenske interese. Vseh konvencij je šest.

— g Lesni trg. Promet na lesnem trgu je zadnje čase dokaj živahen. Zlasti v Italijo, Španijo, Severno Afriko, Egipt, Grčijo in Madžarsko gre mnogo našega lesa. Zadnje čase se je začela tudi Nemčija zelo zanimati za naš les, zlasti za hrastove hlode. Stagnacija na tržišču drv še traja, upati pa je, da bo tudi to tržišče v krakem oživel, ker je pritisnil povosod v Evropi hude mraz. Splošna tendenca na lesnem trgu je čvrsta in tudi cene se dobro drže.

— g Revizija Dawesovega načrta. Nemški in angleški tisk poroča, da bo znani Dawesov načrt baje kmalu revidiran. Francija sama ne ve, je-li bo mogla kdaj plačati zunanji dolg, ki znaša 7 milijard dolarjev. Zato bi bilo smešno misliti, da bo mogla Nemčija plačati na reparacijah 33 milijard dolarjev ali 132 milijard zlatih mark. Po mnenju francoskih in nemških gospodarskih krogov bi kazalo obojestransko terjatje snižati.

Vsa Evropa zmrzuje

42 stopinj mraza na Norveškem. — Poldrugi meter snega v Italiji. — Človeške žrtve v Franciji. — Zastoj v prometu.

Mraz, ki je objel vso Evropo, je včeraj dosegel kulminacijo. Iz vseli krajev Evrope poročajo o strupeni, naravnost sibirski zimi, ki je ponekod zahtevala tudi človeške žrtve ter povzročila številne katastrofe in veliko škodo.

Dočim smo včeraj poročali, da je mraz najhujše prizadel Poljsko, javljajo danes, da je najbolj prizadeta južna Norveška. V nekaterih krajih je padla temperatura na 42°C pod ničlo. Zanimivo je, da severni kraji Norveške ne trpe toliko. Tako je temperatura v Oslo znašala samo -17°C, dočim v severozahodni Norveški sploh ni nobenega mraza in znaša temperatura celo par stopinj nad ničlo.

Huda je zima tudi na Francoskem. Seina je deloma zamrznila, včeraj pa je mraz v Parizu in okolici zahteval 10 človeških žrtev. Ponoči je mraz nekoliko pojenjal, vendar računajo, da bo temperatura še padla.

V Italiji imajo tak mraz in sneg, kakršnega niti najstarejši ljudje ne pomnijo. V Padovi je 10 stopinj mraza, kar je pač redek pojav. Na otoku Sardinija je zapadel debel sneg. V Florenci znaša temperatura 7-8 stopinj pod ničlo. Vsi vodnjaki in vodovodi v mestu so zamrzili. V Alessandriji je zmrznil neki hlapec — mraza je 9 stopinj pod ničlo. Tudi pri Trstu je zahtevala zima svojo žrtev. Neki mitniški paznik je svojo barako dobro zakuril, plini pa so ga omamili in zadušili.

V Barju je zapadel sneg, ki je mestoma poldrugi meter visok. Promet je v nekaterih krajih popolnoma ustavljen. V Karnijskih Alpah je zavladal strupen mraz. V Trbižu je 18 stopinj mraza, v Furlaniji 7-8 stopinj.

Na Madžarskem že več dni neprestano sneži, pritiskal pa je tudi hud mraz. Telefonski promet je ustavljen, deloma tudi železniški promet je ustavljen. Blatno jezero je zamrznilo, dve ladji in en motorni čoln so s pasažirji vred primrzli. Potniki dosedaj ladji niso mogli zapustiti, ker je led pretenak.

Dunav prinaša s seboj debele plasti ledu; dunavska paroplovna družba je začasno ustavila promet.

Tudi pri Solnogradu je zahtevala

zima človeške žrtve. Pri gradnji obsežnega nasipa kraj celulozne tvornice v Halleinu se je pripetila težka nesreča. Radi silnega mraza je stala voda v Solčavi zelo nizko. Približno 500 metrov nad tvornico, odnosno jezero je voda zamrznila. Včeraj zjutraj so se ogromne ledene mase nenadoma utrgale, pritisk ledu in narasle vode je bil tolik, da se je del jezera porušil in voda je v strugi bliskoma narasla za dva metra. Delavci v strugi so prepozno opazili nevarnost. Še predno so se zavledli, jih je zgrabil vrtinec. Eden se je s težavo rešil, tri so z velikim trudom napol zmrzle potegnili iz vode, a trije so utonili in izginili med ledom.

Na Češkem se je nebo zjasnilo, zato pa je nastopil še hujši mraz. V Čechu je bilo 28 stopinj C pod ničlo, v Budjevicah 23, v Taboru 22, v Opavi in Prerovem 17 in v Pragi 18,7. Listi poročajo, da je tako ostra zima vladala edino leta 1922.

V Nemčiji je silen mraz povzročil velik zastoj v železniškem prometu. Ker so ponekod kretnice zmrznile, so morali vlaki voziti zelo počasi in z največjo previdnostjo. V Berlinu je bilo 12 stopinj, v zunanjih okrajih in predmestjih celo 18 stopinj mraza. Večina rek in jezerov je v Nemčiji zamrznila. V Gorlicah je bilo 26 stopinj mraza.

Tudi morje je zelo razburkano in viharo. Pri Odheadu na Irskem je treščil ob pečine neki transportni parnik, se razbil in pogreznil. Vsa posadka je utonila. — V Severnem morju se je potopil neki norveški parnik s tovorom slanikov. Vsa posadka, obstoječa iz 11 mož, je utonila.

Dve avtomobilski nesreči

V nedeljo se je pripetila v Bois de Vincennes pri Parizu težka avtomobilska nesreča. Pariški trgovec Reillat se je odpeljal s svojo ženo v okolico na izlet. Vozil je s hitrostjo 80 km na uro. Na križišču se je zaletel njegov avto v vagon cestne železnice, ki je tudi vozil s polno hitrostjo. Udarca je bil tako silen, da je skočil tramvaj iz tira in vozil še kakih 25 m po trotoarju ter vlekkel pred seboj avtomobil, ki se je

popolnoma razbil. Bencin se je takoj vnel in predno so skočili ljudje iz tramvaja, da bi pogasili ogenj, je avtomobil zgorel. Zakonca Reillat sta zadobila težke poškodbe. Odpeljali so ju v bolnico, toda zdravniki imajo malo upanja, da bi ju rešili.

Slična nesreča se je pripetila v nedeljo tudi v Reimsu. Pri karambolu se je vnel bencin in avtomobil je zgorel. Zgorela sta tudi lastnik avtomobila in njegova žena.

Bestialen umor milijonarjeve hčerke

Vsa Amerika je ogorčena nad bestialnim zločinom, ki je bil izvršen v Los Angelesu v Kaliforniji in ki po svoji brutalnosti celo prekaša znani zločin Leopolda in Loeba v Chicagu leta 1924.

Umorjena je bila 12-letna deklica Marion Parker, hčerka bančnega ravmatelja in večkratnega milijonarja. Deklico je pred dnevi odpeljal iz šole neki mladenič, ki je učiteljici rekel, da je dekličini očče nenadoma obolel. Deklece je pa brez sledu izginilo in zato je nesrečni očče obvestil policijo. Čez nekaj dni je prejel pismo »Črne roke«, ki zahteva 1500 dolarjev odkupnine, češ da v nasprotnem slučaju pač hčerke ne bo več videl žive. Kmalu nato je sledilo drugo pismo, kateremu je bilo priloženo pismo njegove hčerke.

Ljuba mamica in ljubi atek! Hudo mi je, piše hčerka, ker morate radi mene pretrpeti toliko strahu. Papa, nikoli več me ne boš videl, če do jutri ne pošlješ odkupnine. Toda nihče ne sme s Teboj. Pozdrav in poljub vsem. — Vaša Marion.

Oče je takoj odšel na določeni kraj, daleč izven mesta, kjer je imel izročiti denar. Ni trajalo dolgo in pojavil se je avto, iz katerega so izstopili trije maskirani lopovi. Eden je sprejel denar, obenem pa pripomnil, da je otrok v avtomobilu in da ga bodo takoj odpeljali domov. Avtomobil je nato odrdral. Ker pa hčerke le ni bilo domov, je oče ponovno obvestil policijo. Medtem so našli truplo nesrečne deklice na domačem vrtu. Bilo je razkosano, manjkali sta obe roki in obe nogi.

Iz Newyorka javljajo, da je policija kot storilca prijela nekega 25 letnega študenta, slušatelja medicine.

Roman angleškega zdravnika

Mož z dvojnimi življenjem. — Iskreno prijateljstvo se ne straši nobene žrtve.

Nedavno je umrl v Kalkuti v Indiji znameniti kirurg Walker, čigar usoda nudi najboljše gradivo za pustolovski roman. Walker je bil pred 30 leti kirurg v Londonu. Njegovi klijenti so bili večinoma iz najvišjih krogov angleške družbe. Bil je zaročen s sestro svojega kolega po poklicu Roberta, ki je imel nevarno očesno bolezen. Bolezen se je od leta do leta slabšala. Na višku svoje slave je bil Walker aretiran in moral se je zagovarjati pred sodiščem. Njegov proces je vzbudil v angleški javnosti veliko senzacijo. Kirurga so namreč obtožili, da je umoril svojo mater. Walker je umor sicer priznal, toda zagovarjal se je, da je umoril svojo mater iz ljubezni. Sirota je imela raka in ker je bila bolezen neozdravljiva, je sin končno sklenil prikrasti materi muke potom injekcij. Nesrečna starica je umrla brez bolečin. Sodišče je sicer verjelo njegovemu zagovoru, vendar ga je pa obsodilo na 10 let ječe.

Walker je preživel v ječi dve leti, na kar se mu je posrečilo pobegeti. Prišel je v London, kjer se je skrival v raznih sumljivih lokalih zapadnega okraja. Njegov prijatelj Roberts in njegova sestra ga nista zapustila v težkih časih, marveč sta mu pomagala prenašati udarce brezobzirne pravice. V tem času bi moral nastopiti Roberts mesto v bolnici v Kalkuti, toda njegove oči so tako opešale, da niti misliti ni bilo, da bi prevzel tako težko in odgovorno mesto. Iz tega kritičnega položaja je našla izhod Robertova sestra in Walkerjeva ljubica Kathleen, ki je predlagala, naj se vsi trije odpeljejo v Indijo in naj Walker prevzame mesto kirurga v bolnici, kjer bi moral nastopiti Roberts.

In res so se odpeljali nekega dne v Kalkuto. V Indiji, kjer Roberta nihče ni poznal, se je predstavil Walker pod njegovim imenom in nastopil službo v bolnici. Kathleen je izdajal za svojo sestro, dočim je bil Roberts v kalkutski družbi znan kot ubogi Brookfield, za katerega se je zavzel njegov prijatelj iz usmiljenja. Poldrugo leto so živeli srečno, samo Walker ni bil popolnoma srečen, ker se ni mogel poročiti

s Kathleen, dasi jo je ljubil. Kathleen je imela v Kalkuti mnogo snubcev, toda vse je odklonila.

Nekega dne so predstavili Walkeru in njegovi dozdnevni sestri na plesu mladega častnika Russela. Častniku se je zdelo, da je Walker nekje že videl. Tudi Walker se je spomnil, da je bil Russel dodeljen straži v jetnišnici, od koder je nesrečni zdravnik pobegetil. Russel je kmalu spoznal v kirurgu bivšega kaznjenca, toda kot flegmatični Anglež ni hotel izdati svoje tajne. Zvečer je plesal Russel s Kathleen, v katero se je na prvi pogled zaljubil. Čez nekaj dni je prišel k Walkeru in mu izjavil, da ve, da Kathleen ni njegova sestra. Obljubil mu je, da ga ne izda, toda samo pod pogojem, če se odreče Kathleen in jo pregovori, da se poroči z njim. V nasprotnem slučaju bi Russel ovadil Walkerja oblastem, ki bi ga zopet aretirale in posadile v ječo.

Ko je napol slepi Roberts zvedel za past, katero je nastavljal Russel njegovemu zvestemu prijatelju, je sklenil najti izhod iz kritičnega položaja na ta način, da se sam žrtvuje. Povabil je k sebi Russela in ga ustrelil. Nato si je pogoltnil kroglo v prsa in obležal mrtve. Russel je bil težko ranjen in njegovo stanje je bilo skoraj brezupno. V Kalkuti je bil Walker edini zdravnik, ki bi ga mogel rešiti. In Walker se je odločil, da reši častnika, dasi bi njegova smrt za vedno zatisnila edina usta, ki so ga mogla izdati. Operiral je Russela, ki je čez nekaj tednov okreval. Častnik, sin vplivne angleške plemiške rodbine, je bil tako ginjen, da je poskrbel, da so Walkerja pomilostili. Resigniral je tudi na Kathleen, ki se je poročila z Walkerjem, čim so ga oblasti pomilostile.

Ta roman angleškega zdravnika spominja do najmanjših podrobnosti na film »Zgodba enega človeka«, ki smo ga videli te dni v Ljubljani, samo da nastopata v filmu dva francoska zdravnika, dočim gre v našem primeru za Angleža.

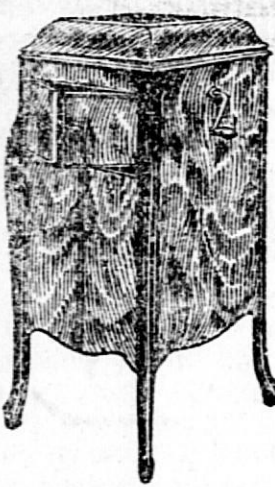
Daruite za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Ogljeni (kar. on) papir ndigo papir barvne ...

zarvo za stampliko, paglinirke in blagajne

dobite vedno in najceneje pri

Lud. Baraga, Ljubljana, Selenburgova 61 Telefon 2980

Gramofone in gramofonske plošče

največje in svetovno sloveče tvornice z znamko „His master's voice“

dobite samo v speciji ni trgovini

A. Rasberger, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 5

Kolosalna tvorniška zaloga. — Caruso, Sallapin, Kurz, Jeltz, Ruffo, Battistini, Tauber i dr. sloveči pevci pojo samo na naših ploščah in aparatih.

300 aparatov in 10.000 plošč vedno v zalogi. — Samo kvalitetno blago!

Vsak aparat umotvo! — Oddajamo tudi cenejši izdelke znamk ODEON POLYPHON, COLUMBIA, HOMOKORD ito. — Zaupljivim osebam olajamo plačilo z daljšimi obroki. — Za vsak aparat jamčimo 2 let. — Vsa popravila izvisimo v lastni delavnici strokovno, cenovno in pod jamstvom

Veliki predtiskarija ženskih ročnih del

za trgovino, sole in dom

Tisoče novih, krasnih vzorcev. Cisti tisk, hitra izvršitev, nizke cene. Predtiskujemo samo na prinesenem blagu. — Entljanje, azuriranje, tamburiranje, mehanično umetno vezenje.

Matek & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova 13

Lovske puške

flobert puške, revolverje, pištole in vse potrebščine za lov in ribji lov kupiš pri: F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Selenburgova 6. — Kupujem in prevzemam staro orožje v komisijsko prodajo

127-1

GON

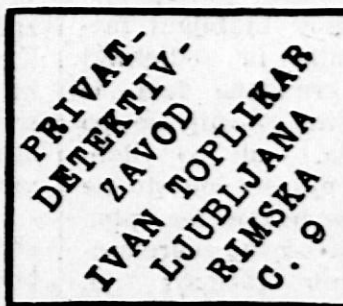
lek proti kapavici (traperju, gnojjenju) ter za starelem kroničnem gnojjenju triperja in vnetja sečnega mehurja. Za popolno ozdravljenje je treba 6 lončkov. Cena 2 navodilom za lonček 45 dinarjev. — Proizvajal razpošilja po pošti

lekarna PENIČ, Zaprskič.

Gramofon

popolnoma nov, prvovrstne nemške znamke, po nižani cenii napredaj. Naslov v upravi »Slov. Naroda«.

3214

Sportne sanke

prav lične in trpežne, dobite najceneje pri Fajfar-Kolar, Trnovska ulica 25.

3226

Butare in kolobarje

popolnoma suhe — izredno poceni. — CEBIN, Ljubljana, Wolfova ulica 1/2

2807

DRUŽBA »ILIRIJA«

Premog, drva, koks oglje. — Dunajska cesta 46, poleg Iv. Zakotnika. — Telefon 2820.

108/L

Trgovski pomočnik

izkušen v mešani trgovini, z večletno prakso — išče službo v Ljubljani, event. gre tudi na deželo v večjo trgovino. — Ponudbe pod »Sigurno/3186« na upravo »Slov. Naroda«.

Božična in novoletna

darila se najbolje kupijo pri trdk

Pri nizki ceni! Ignacij Žargi
Sv. Petra cesta 3 in 11, Ljubljana

Nudi cenjenim odjemalcem veliko izbiro pletenin, zimskega perila. — Rokavic. — Nogavic. — Kravat itd. po izredno nizkih cenah.

Prodajalka

za trgovino mešanega blaga, zmožna slovenskega in nemškega jezika — išče službo; gre tudi za blagajničarko. — Ponudbe pod »Prodajalka/3227« na upravo »Slov. Naroda«.

Začetnica

zmožna stenografije in stroje-pisja — išče službo v pisarni. — Dopisi pod »Začetnica/3223« na upravo »Slov. Naroda«.

Potrtem srcem javljamo vsem sorodnikom in znancem tužno vest, da nas je naš ljubljeni soprog, oče, sin in brat, gospod

Ivan Burjak

mizarski pomočnik

včeraj po večmesečni mukopolni bolezni za vedno zapustil in se preselil v boljše življenje.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v četrtek, 22. decembra ob 14. uri popoldne iz dež. bolnice na pokopališče k sv. Križu.

Ljubljana, dne 21. decembra.

Zalujoča soproga in hčerka

dr. Janko Babnik

predsednik viš. dež. sodišča

danes ob osmih zjutraj mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v petek, 23. t. m. ob 2. uri popoldne izpred hiše žalosti, ulica Stare pravde 6.

V smislu blagopokojnega se venci hvaležno odklanjajo ter se prosi le tihega sožalja.

LJUBLJANA, dne 21. decembra 1927.